

SVO/ETU/Marko Leimio

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI TYÖTTÖMYYSKASSALAIN MUUTTAMISESTA

Työttömyyskassalakiin ehdotettavilla muutoksilla on tarkoitus ajantasaistaa työttömyyskassalain säännöksiä vastaamaan nykyisin voimassa olevia käytäntöjä ja laaja-alaisesti hyväksi katsottuja yleisiä vaatimuksia, erityisesti työttömyyskassan toiminnan sekä sen jäsenistön eduista huolehtimisen näkökulmasta. Osan ehdotuksista on tarkoitus vahvistaa hyväksi havaittujen toimintaohjeiden ja -mallien oikeudellista asemaa ja läpinäkyvyyttä säätämällä niistä lain tasolla.

Johdon tehtäviä ja kelpoisuutta koskevat säännökset

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi kassan johdon sopivuutta ja ammattitaitoa koskevia säännöksiä siten, että hallituksen jäsenen ja kassan vastuunalaisen toimihenkilön olisi oltava hyvämaineisia ja että kassan johdolla olisi oltava sellainen työttömyysvakuutustoiminnan tuntemus kuin kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita asiantuntijoita. Lisäksi kassan sijoittaessa varojaan olisi hallituksessa oltava myös sijoitustoiminnan tuntemusta.

Esityksessä ehdotetaan, että kahdelta kolmasosalta hallituksen jäsenistä edellytettäisiin kassan jäsenyyttä. Tämä mahdollistaisi nykyistä monipuolisemman hallituspohjan. Jäsenyyshedellytyksen poistaminen antaisi mahdollisuuden täydentää hallituksen osaamista myös kassan jäsenistön ulkopuolisella asiantuntemuksella. Lisäksi ehdotetaan, että kassanjohtaja tai muu kassan palveluksessa oleva henkilö ei voisi toimia samanaikaisesti hallituksen jäsenenä eikä siten myöskään hallituksen puheenjohtajana. Myös hallituksen tehtäviä ja toimintaa koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin nykyistä käytäntöä vastaavaksi ja ehdotetaan uutta pykälää vastuunalaisen toimihenkilön tehtävistä ja toiminnasta.

Kassan selvitystila-, purkautumis- ja konkurssimenettely

Esityksessä ehdotetaan työttömän henkilön ansioperusteisen päivärahan jatkamisen turvaamiseksi, että kassan selvitystilaan asettamisen, purkautumisen ja konkurssiin asettamisen yhteydessä myös työttömät kassan jäsenet voisivat liittyä toisen työttömyyskassan jäseniksi. Työttömänä toiseen kassaan liittyvien henkilöiden tulisi täyttää tämän kassan jäsenyyden edellytykset.

Varojen käytöstä kassan purkautumis- ja konkurssitilanteessa ehdotetaan säädettäväksi siten, että purkautumis- ja konkurssitilanteessa jäljelle jääneet kassan varat käytettäisiin ansiosidonnaisen työttömyysturvan rahoittamiseen ja siirrettäisiin Työllisyysrahastoon. Lisäksi täsmennettäisiin selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä kassan ns. vapaaehtoisen purkautumisen yhteydessä ja lisättäisiin säännös koskien selvitystilaan asettamisesta koskevan kokouksen kokouskutsua.

Yleiset hallintovaatimukset ja työttömyyskassan jäsenyys

Työttömyyskassojen yleisistä hallintovaatimuksista on säädetty laissa nykyisin ainoastaan yleisluonteisesti. Esityksessä ehdotetaan, että Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa olevaa sääntelyä koskien kassan hallintovaatimuksia nostettaisiin lain tasolle.

Työttömyyskassalakiin lisättäisiin selvyiden vuoksi säännös, jonka mukaan kassan tulee antaa kirjallinen päätös kassan jäseneksi pääsyn hylkäämisestä tai erottamisesta. Lisäksi jäseneksi hyväksymisestä kassa antaisi päätöksen tarvittaessa sekä aina jäsenen pyynnöstä.

Työttömyyskassan rahoitusosuuksien vahvistaminen ja jäsenmaksun tasaus

Nykyistä rahoitusosuuksien vahvistamismenettelyä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että jatkossa työttömyyskassa toimittaisi rahoitusosuuksia koskevan hakemuksen suoraan sosiaali- ja terveysministeriölle. Nykyinen toimintamalli, jossa hakemukset toimitetaan ensin Finanssivalvonnalle aiheuttaa tarpeetonta työtä.

Työmarkkinajärjestöjen aloitteesta ehdotetaan poistettavaksi jäsenmaksun tasausta koskeva säännös. Esitys sisältyy laajempaan kokonaisuuteen, jonka tavoitteena on edistää työttömyysturvajärjestelmän parempaa sopeutumista suhdanteisiin ja varautumista talouden ughiin vahvistamalla Työllisyysrahaston suhdannepuskuria. Jäsenmaksun tasauksen poiston myötä Työllisyysrahasto ei enää vuosittain päättäisi jäsenmaksun tasauksen maksamisesta ja sen euromäärästä.

Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021. Lain 50 a § sekä eräät tekniset muutokset ehdotetaan tulevan kuitenkin voimaan jo 1 päivänä huhtikuuta 2020.